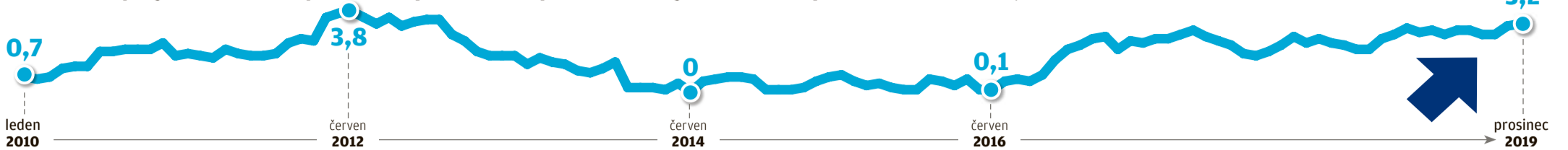

Meziroční vývoj inflace měřený změnou spotřebitelských cen ke stejnému měsíci předchozího roku (v procentech)

Potraviny budou zdražovat i letos

Ceny potravin rostou.

A v příštích měsících bude tento trend pokračovat.

Nejvíce to v obchodech můžeme pocítit u masa, zejména vepřového, zeleniny, cukru a mouky.

DANA JAKEŠOVÁ

Nákup potravin zatěžuje naše peněženky stále více. „Ceny potravin setrvale rostou a výhledově lze z mnoha důvodů očekávat další zdražování, zejména u základních potravin,“ konstatuje Jan Hrdina, tajemník Asociace českého tradičního obchodu (AČTO). Podle Lukáše Kovandy, hlavního ekonoma Czech Fund, letos některé potraviny podraží i o pětinu, byť cena jiného zboží vzroste jen nepatrně, o inflaci.

Vysvětlení je snadné: za nárůstem stojí z nemalé části vyšší náklady. „Zemědělcem trápí zejména vzestup mzdových nákladů, nárůstu z budov a pozemků, navyšování pachtů a růst cen osiv i hnojiv. Čelí a čelit budou také růstu cen energií v čele s elektřinou,“ říká Kovanda. Z obdobných důvodů rostou náklady i výrobci potravin a obchodníkům.

Pak je tu ještě počasí a nemoci, jež mohou cenami výrazně zahýbat. A právě v posledních dvou letech je v tomto směru situace docela tristní. Velké sucho v roce 2018 nepřímo zejména pěstitelům zeleniny, i když úroda ovoce byla vysoká. Loni tomu bylo jinak, jarní mrazíky a pak sucho či krupobítí zasáhly řadu domácích i zahraničních pěstitelů.

Ceny zvedá i dovoz z Evropy

„Ceny ovoce a některých druhů zeleniny tak v důsledku nižší produkce i kvality stouply o 20 až 30 procent,“ říká Rita Gabrielová, vedoucí korporátní komunikace Globus. Cenu ovoce totiž zásadně ovlivňuje výše sklizně zejména v Evropě.

„Do Česka se totiž většina čerstvého ovoce dováží, například u jablek je to 50 procent, u jahod 80 procent, u broskví 90 procent,“ konstatuje Martin Ludvík, předseda Ovocnářské unie ČR. Globální řetězce tak cenu stanovují právě na základě evropské produkce. S ohledem na nižší sklizeň zejména jablek předpokládá postupný mírný nárůst cen až do sklizně roku 2020.

Jablka mnoha odrůd z tuzemské produkce lze koupit i přímo na farmách. Nejčastěji tam lidé kupují bedýnku, 10–15 kilogramů, a za čas se vrátí pro další. U ovocnářů jsou totiž jablka dobře uskladněna a jsou pak vždy čerstvá. „Ceny jablek u pěstitelů se nyní pohybují v rozmezí od 20 do 30 korun za kilogram podle odrůdy, kvality a lokality,“ doplňuje Ludvík.

Dražší jsou i brambory a obiloviny. Předloňská úroda totiž byla i u nich velmi slabá. Loňská byla lepší, ale ne o moc. Meziročně tedy podražily, tlak na cenu už ale ní tak velký. Podobně je tomu u cukrové řepy, potažmo cukru.

Tlak na cenu masa sílí

Aktuálním tématem jsou také ceny masa, především vepřového. „Jeho cena kopíruje vývoj na trhu a je ovlivněna zejména exportem do Číny,“ vysvětluje Václav Koukolíček, mluvčí Tesco ČR. „Jeho

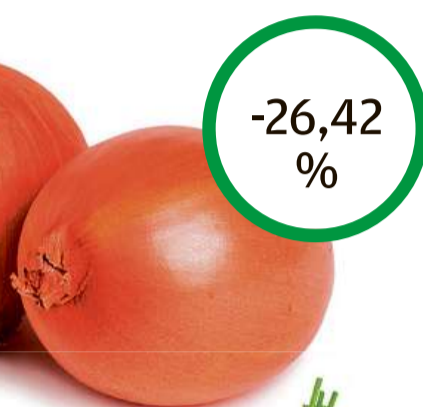
Nejvíce přes rok podražilo ovoce a zelenina

Meziročně vzrostly spotřebitelské ceny v prosinci 2019 o 3,2 %, což bylo o 0,1 procentního bodu více než v listopadu.

Průměrná míra inflace za celý rok 2019 byla 2,8 %.

Ceny vybraných potravin (v korunách, meziroční změna ceny v procentech)

	množství	12/2018	12/2019	meziroční změna v %
cibule suchá	1kg	23,47	17,27	-26,42
mrkev	1kg	22,20	18,09	-18,51
máslo	1kg	204,75	174,96	-14,55
vejce slepičí čerstvá	10ks	36,07	31,47	-12,75
broskve/nektarinky	1kg	45,95	40,35	-12,19
rostlinný roztíratelný tuk	1kg	105,02	92,70	-11,73
čočka velkozrná	1kg	58,85	53,03	-9,89
smetanový jogurt ovocný	150g	11,81	10,86	-8,04
olej slunečnicový	1l	38,14	35,14	-7,87
kuřata kuchaňská celá	1kg	67,74	64,51	-4,77
konzumní brambory	1kg	20,23	19,46	-3,81
mléko polotučné trvanlivé	1l	15,82	15,53	-1,83
bio mléko	1l	28,56	28,23	-1,16
hermelín	1kg	295,78	294,93	-0,29
papriky	1kg	59,67	59,69	+0,03
mléko plnotučné trvanlivé	1l	18,84	18,98	+0,74
žampiony bílé	1kg	81,37	82,26	+1,09
eidamská cihla	1kg	144,73	146,57	+1,27
kuřecí prsní řízek	1kg	146,86	148,89	+1,38
pšeničná mouka hrubá	1kg	11,41	11,66	+2,19
hovězí maso zadní bez kosti	1kg	222,23	228,35	+2,75
hrozny stolní	1kg	98,76	101,72	+3,00
bio jogurt ovocný	150g	15,27	15,89	+4,06
nakládané zelí	1kg	46,84	48,89	+4,38
hovězí maso přední bez kosti	1kg	170,30	178,96	+5,09
rozinky	1kg	114,75	120,60	+5,10
jádra lískových oříšků	100g	35,16	37,34	+6,20
pšeničná mouka hladká	1kg	11,07	11,77	+6,32
rajská jablka červená kulatá	1kg	52,11	55,67	+6,83
chléb konzumní kmínový	1kg	24,65	26,41	+7,14
jahody zahradní	1kg	216,35	232,70	+7,56
banány žluté	1kg	27,37	29,87	+9,13
vepřové sádlo škvařené	1kg	61,69	67,57	+9,53
okurky salátové	1kg	44,06	48,43	+9,92
salát ledový	1ks	25,43	28,10	+10,50
párky	1kg	146,99	165,52	+12,61
celer	1kg	25,04	28,33	+13,14
květák bílý celý	1kg	43,33	49,04	+13,18
vepřová krkovička	1kg	122,27	139,29	+13,92
pomeranče	1kg	28,76	32,85	+14,22
špekáčky	1kg	118,77	135,90	+14,42
cukr krystalový	1kg	12,26	14,34	+16,97
jablka konzumní	1kg	26,96	32,29	+19,77
zelí hlávkové bílé	1kg	17,61	21,59	+22,60
vepřová kýta bez kosti	1kg	121,1	150,00	+23,86
brokolice	1ks	24,64	40,99	+66,36

ceny se zvyšují již od loňského podzimu,“ souhlasí Gabrielová.

V Číně totiž již od předloňska zuří epidemie afrického moru prasat, takže chovy jsou zde rozsáhle vybíjeny. Přesto se epidemie šíří dál a postupně se objevuje nejen v dalších asijských, ale i evropských zemích – včetně například Polska. „Vepřové maso v Česku může v jejím důsledku letos zdražit o dalších až 20 procent, v podobném rozsahu přitom zdražovalo už loni,“ dodává Kovanda. Jelikož ale Čína ve větším začala kromě vepřového dovážet i jiné druhy masa, zdražují i ty. „Právě proto citelně rostou celosvětově ceny i u hovězího,“ dodal Kovanda.

Ceny srážejí promoakce

Změny i vývoj cen potravin u nás sleduje Český statistický úřad, pravidelně každý měsíc vydává index spotřebitelských cen. Ten poslední ukázal kromě meziměsíčního růstu cen (listopad–prosinec 2019) i údaje meziroční. Meziročně vzrostly spotřebitelské ceny o 3,2 procenta, přičemž významný vliv měly právě potraviny, když vzrostly například ceny vepřového o více než 17 procent, uzenin o 9,7 procenta, cukru o asi 17 procent; brokolice přes rok zdražila dokonce o více než 66 procent.

Vepřové maso v Česku může letos zdražit o dalších až 20 procent, v podobném rozsahu přitom cena vzrostla už loni

LUKÁŠ KOVANDA
hlavní ekonom Czech Fund

Předmětem srovnání jsou tedy v rámci indexu spotřebitelských cen ČSÚ potraviny denní spotřeby. „Jenže právě ty deformují vnímání reálné ceny zákazníkem,“ zdůrazňuje Hrdina. Velké řetězce totiž právě tyto základní potraviny zařazují do promoakcí, čímž dochází k roztáčení spirály, která dlouhodobě udržuje ceny těchto potravin na nižší úrovni, než by bylo vzhledem k nákupním cenám žádoucí. Jedná se především o mléko, máslo, vejce, smetanu, pečivo, pivo, nealkoholické nápoje a další. Navíc u těchto položek dochází k výraznému snížení cen v době největších nákupních špiček, tedy o Vánocích a Velikonocích.

„Tato praxe ale poškozuje producenty i výrobce a také menší české obchodníky, kteří se pokoušejí držet férové ceny, ale jít pod hodnotu potravin si nemohou dovolit,“ říká Hrdina.

Nakonec však nákup u menšího obchodníka nemusí vyjít draž. „V rámci promoakcí u velkých obchodníků se objevuje za výrazně nižší ceny několik málo druhů zboží, které řetězec využívá jako cenové válečníky,“ popisuje Hrdina. „Jejich cílem je přitáhnout zákazníka, jenž si přijede nakoupit do zásoby třeba mouku. Zároveň ale nakoupí řadu dalšího zboží, které bývá často dražší než u menšího obchodníka, kde jsou ceny vyvážené a daleko poctivější.“